

KLUTURALNE OPOLE

Piątek, 7 października 2022

Redaktorzy prowadzący: Magdalena Lisowska, Mariusz Łodziński

Opolska kultura

**To będą
fascynujące
trzy miesiące**

Opolska kultura

To będą fascynujące trzy miesiące

Spektakle, wystawy, spotkania z pisarzami, komercyjne i niezależne kino czy muzyka klasyczna to niektóre z czekających nas atrakcji. Jesienią i na początku zimy nie będziemy się nudzić.

Na 22 października Opolski Teatr Lalki i Aktora zaplanował premierę przedstawienia „Ja goryl, Ty człowiek”, inspirowanego życiem Koko – najsłynniejszej na świecie gorylcy, która potrafiła posługiwać się językiem migowym i porozumiewać z ludźmi. Koko żyła w kalifornijskiej siedzibie organizacji The Gorilla Foundation. Jej opiekunka od dziecka uczyła ją języka migowego, dorosła gorylica rozumiała już ponad 1000 znaków amerykańskiego języka migowego i ponad 2000 słów w języku angielskim. Teatralna opowieść nie jest dokumentalnym odzwierciedleniem życia zwierzęcia, ale jest oparta na prawdziwych wydarzeniach. – Historia, która została napisana językiem teatru, przybliża wyjątkową postać gorylcy, a także inne historie zwierząt i ich współistnienie z człowiekiem, podkreślające nietypowe, czasem niewiarygodne wręcz relacje – wyjaśnia Magdalena Starczewska, specjalista ds. marketingu i kreowania wizerunku, Opolski Teatr Lalki i Aktora.

Wielką atrakcją spektaklu będzie też towarzystwo niezwyklej lalki goryli, odwzorowanych w sposób rzeczowy. Dzięki nim widzowie zapomną o tym, że są w prawdziwym teatrze.

Znani pisarze i zmagania terenowe

Miejska Biblioteka Publiczna już po raz 20. zorganizuje Opolską Jesień Literacką. Tym razem będzie można wziąć udział w spotkaniach autorskich z takimi twórcami jak: Szczepan Twardoch, Maria Peszek, Michał Witkowski, Łukasz Orbitowski, Justyna Sobolewska, Agata Tuszyńska, Ryszard Krynicki, Wojciech Bonowicz, Jarosław Mikolajewski, a także Harry Duda i Bartosz Suwiński, Marek Teller i Anna Mieszkowska. Inauguracja 20. Opolskiej Jesieni Literackiej odbędzie się 3 listopada i rozpocznie się koncertem Resiny (Karolina Rec) – polskiej kompozytorki, wiolonczelistki oraz twórczyni muzyki teatralnej i filmowej. – Opolska Jesień Literacka zakończy się 8 grudnia. Przez ten okres w bibliotece odbędzie się wiele spotkań, rozmów, warsztatów, wystaw, projekcji i koncertów – zapowiada Danuta Łuczak, kierownik działu promocji Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

Centralne Muzeum Jerńców Wojennych tej jesieni wprowadza natomiast nową formę edukacji pn. Zmagania terenowe. „Stąd do przeszłości”, inspirowaną jenieckimi lo-

sami powstańców warszawskich i przygotowaną we współpracy z pedagogiem i psychologiem tak, aby w jednym plenerowym wyzwaniu połączyć wiedzę historyczną z praktycznymi kompetencjami psychospołecznymi. – To dobra alternatywa dla edukacji szkolnej w czterech ścianach, a także warta rozważenia oferta, np. dla zespołów pracowniczych poszukujących niebanalnych narzędzi integracji wewnątrzgrupowej – wyjaśnia dr Anna Wickiewicz, kierownik Działu Edukacji i Wystaw CMJW.

Trzy różne wystawy

Galeria Sztuki Współczesnej zaprasza na wystawę Andrzeja Tobisa „Ruch Polski wokół Słońca”, która zostanie otwarta 2 grudnia 2002 roku. Ekspozycja zostanie przygotowana dzięki współpracy z galerią Jednostka z Warszawy. – Jest to podsumowanie kolejnego etapu utopijnego projektu Andrzeja Tobisa A-Z (Gabloty edukacyjne), nad którym pracę artysta rozpoczął w 2006 r. Jego idea jest artystyczna reedycja niemiecko-polskiego słownika ilustrowanego wydane go w 1954 r. w NRD. Hasła z oryginalnego słownika są ponownie ilustrowane fotografiami wykonanymi we współczesnej Polsce. Wystawa będzie zamykać Opolski Festiwal Fotografii 2022 – wyjaśnia Joanna Filipczyk, dyrektorka Galerii Sztuki Współczesnej w Opolu.

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego wraz z partnerami przygotowało wystawę malarstwa i grafiki pt. „Ludzie losy”. Większość artystów uczestniczących w wystawie to członkowie Związku Polskich Artystów Plastyków. Do udziału w wystawie zaprosili również zagranicznych przyjaciół, poznanych podczas plenerów międzynarodowych.

– Uczestnicy wystawy tworzą w zróżnicowanych konwencjach. Motywacją do udziału w wystawie „Ludzkie losy” stała się potrzeba artystycznego komentarza na jakże aktualny w obecnej sytuacji temat ludzkiej egzystencji. Wystawa porusza uniwersalne dylematy, postawy i uczucia, skłania do refleksji nad ludzką egzystencją – komentuje Katarzyna Mazur-Kulesza, kierownik Muzeum Uniwersytetu Opolskiego. Otwarcie wystawy zaplanowano na 26 października.

Politechnika Opolska zaprasza natomiast do Muzeum Lamp Rentgenowskich. To wyjątkowa w skali światowej kolekcja: ponad 1400 eksponatów z całego świata. – Mamy

• **Opolskie instytucje kultury zapewnią rozrywkę, ale także dadzą okazję do refleksji i odpowiedzi na trudne pytania**

FOT. ARCH. GSW OPOLE

Dwa jubileusze

20

EDYCJE

• **swojej imprezy w tym roku przygotowuje miejska biblioteka publiczna oraz Stowarzyszenia Opolskie Lamy. Opolska Jesień Literacka to między innymi okazja do spotkań z wybitnymi pisarzami. Podczas Festiwalu Filmowego Opolskie Lamy będzie można porozmawiać z twórcami najciekawszych nowych polskich filmów fabularnych, dokumentalnych, krótkometrażowych czy amatorskich.**

unikalne aparaty, jak ten jedyny wyprodukowany w Warszawie w czasie wojny. Trudno jednak wymienić te najciekawsze, na pewno cenne są takie, które były produkowane bardzo krótko, a takich też mamy sporo. Wśród naszych eksponatów można zobaczyć także ciekawostki, np. urządzenie wytwarzające promieniowanie rentgenowskie na zasadzie rozciągającej się taśmy klejącej, mamy także miniaturowe źródła przeznaczane do wysyłania na misję kosmiczną. Posiadamy także ekspona-

ty związane z próbami uruchomienia w Polsce produkcji lamp rentgenowskich, w tym także np. lamp impulsowych w Wojskowej Akademii Technicznej – opowiada dr Grzegorz Jezierski, założyciel muzeum.

Kilka wymiarów kina

7 października rozpocznie się 20. edycja festiwalu Opolskie Lamy, podczas której opolska publiczność będzie miała okazję poznać najciekawsze spośród nowych polskich filmów fabularnych, dokumental-

nych, krótkometrażowych czy amatorskich. – To będzie też okazja, by porozmawiać z ich twórcami, odnaleźć wykuwające się na polu etud wschodzące talenty rodzimej kineematografii oraz spojrzeć na filmowe oblicza nadziei w specjalnej selekcji filmów zagranicznych, ze szczególnym akcentem na słoneczną Italię. Projekcjom odbywającym się przez ponad tydzień na terenie całego miasta towarzyszyć będzie specjalny blok filmowy na portalu VOD mojee kino.pl – mówi Rafał Mościcki, prezes Stowarzyszenia Opolskie Lamy, organizator festiwalu. Tegoroczna edycja festiwalu będzie kontynuować drogę wyznaczoną przez dwudziestoletnią historię – jak przekonują organizatorzy – patrząc z dumą w przeszłość, ale przede wszystkim idąc pewnie naprzód. – Po raz drugi stanowiącemu fundament festiwalu konkursowi etud towarzyszyć będzie konkurs filmów pełnometrażowych, w którym znalazły się specjalnie wyselekcjonowane perły ostatniego roku w polskim kinie fabularnym i dokumentalnym. Opolskie Lamy to kluczowe wydarzenie kulturalnej jesieni w Opolu, którego nie można przegapić – zaprasza Rafał Mościcki.

Natomiast najbardziej wyczekiwaną premierą w opolskich kinach Helios jest film, który zrewolucjonizował gatunek kilkanaście lat temu. To słynny „Avatar”, który powraca na duży ekran. „Avatar: Istota wody” jest kontynuacją historii, która rozgrywa się 10 lat po wydarzeniach z pierwszej części. – Sam Worthington i Zoe Saldana powracają do swoich ról. Bohaterowie założyli rodzinę, mają dzieci i żyją na planecie Pandora. Gdy znajome zagrożenie powraca, by zakończyć to, co zostało wcześniej rozpoczęte, Jake musi współpracować z Neytiri i armią rasy Na’vi, aby chronić swoją planetę. Ten film trzeba absolutnie zobaczyć – uważa Joanna Domagała, dyrektor zespołu kin Helios w Opolu.

Koncert z toastem

Rok będzie można zakończyć wraz z Filharmonią Opolską. Jej wieczory sylwestrowe stały się już uznaną tradycją. Łączą ze sobą dwa światy: klasyki, filharmonicznej sceny i brzmienia akustycznych instrumentów oraz popkultury, muzyki kojarzonej z tańcem i dobrą rozrywką. W tym roku głównym bohaterem Sylwestra w Filharmonii będzie AudioFeels – zespół specjalizujący się w sztuce vocal play. Wokalistom będzie towarzyszył chór i orkiestra symfoniczna pod batutą Jakuba Montewki. Usłyszymy między innymi takie utwory jak: „Another Brick in the Wall”, „Hey Jude” czy „Moves Like Jagger”. W ostatnim dniu 2022 roku zaplanowano dwa takie koncerty. Drugi zakończy się odliczaniem do północy i wspólnym toastem wzniesionym przez artystów i publiczność. ●

Galeria zaprasza

Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu zaprasza na wystawy i wydarzenia, które będą realizowane jesienią 2022 roku w salach głównych GSW oraz w Galerii Aneks.

Do 9 października można oglądać wystawę **Krzysztofa Mętla** *Każdy kończy, kiedy mu się podoba*, która jest prezentacją jego najnowszych prac malarskich. Mętel pozyskuje obrazy nieudane i odrzucone. Poprzez interwencje w ich kształt, format czy kompozycję oraz dodanie kolejnych akcentów lub warstw malarskich tworzy prace, które uzyskują jego akceptację i estetyczną aprobatę. Głównym odniesieniem artysty na wystawie w Opolu jest sport, który sam kiedyś uprawiał. Krzysztof Mętel zastanawia się, jak w sztuce funkcjonują kryteria sportowe – wyznaczanie i osiąganie/nieosiąganie celu czy praca sędziów. Artysta ukończył Liceum Sztuk Plastycznych w Opolu. Obecnie związany jest z Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu.

Ciekawą propozycją będzie z pewnością kolejna ekspozycja, czynna od 29 października. **Julia Gryboś i Barbora Zentková** to polsko-słowacki duet artystyczny działający na co dzień w Berlinie. Ich obecna twórczość krąży wokół jakże aktualnego tematu chronicznego zmęczenia i niepokoju. W Opolu artystki zaprezentują instalacje i performans muzyczny.

Rok kalendarzowy zakończy wystawa **Andrzeja Tobisa** *Ruch Polski wokół słońca*, która zostanie otwarta 2 grudnia 2002 roku. Ekspozycja zostanie przygotowana dzięki współpracy z Galerią Jednostka z Warszawy. Jest to podsumowanie kolejnego etapu utopijnego projektu Andrzeja Tobisa A-Z (Gabloty edukacyjne), nad którym pracę artysta rozpoczął w 2006 r. Jego ideą jest artystyczna reedycja niemiecko-polskiego słownika ilustrowanego wydanego w 1954 r. w NRD. Hasła z oryginalnego słownika są ponownie ilustrowane fotografiami wykonanymi we współczesnej Polsce. Wystawa będzie zamykać Opolski Festiwal Fotografii 2022.

W Galerii Aneks 4 listopada zostanie otwarta wystawa **Barbary Gębczak, Turawa**. Artystka w 2021 roku odbyła rezydencję w pensjonacie Zielony nad Jeziorami Turawskimi. Efekty tego pobytu będzie można zobaczyć w zaprezentowanych przez nią pracach malarskich. Autorka jest absolwentką Wydziału Rzeźby i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Studiowała także na Wydziale Edukacji Artystycznej Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Jest laureatką wielu nagród. Indywidualny pokaz w galerii Aneks jest efektem wyróżnienia zespołu kuratorskiego GSW w Opolu otrzymanego przez artystkę na wystawie Salon Wiosenny 2021.

Wszystkim ekspozycjom towarzyszyć będą oprowadzania i spotkania towarzyszące. Jesienią w dolnej przestrzeni galerii ruszą również wykłady, warsztaty, spotkania i kursy nie związane bezpośrednio z wystawami. Stałą propozycją są organizowane w każdą ostatnią środę miesiąca spotkania z cyklu Z naszego kalendarza podczas, których można spotkać się z kolejnymi artystami i artystkami, których prace zilustrowały kalendarz galerii na 2022 rok. Najbliższe spotkanie w tym cyklu – z **Patrycją Kostyrą** – odbędzie się 28 września. Na kolejnych gościć będziemy **Łukasza Rożańskiego, Mateusza Domeradzkiego i Ewelinę Kędzień**.

Interesującą formą są także działania z obszaru aktywności ruchowej prowadzone przez Natalię Iwaniec, certyfikowaną nauczycielkę języka ruchu-

Widok wystawy Krzysztofa Mętla *Każdy kończy, kiedy mu się podoba* • fot. Maciej Węgrzyn

wego Gaga. Proponujemy lekcję Gaga/people lub tzw. lekcję siedzącą. To propozycja dla osób zainteresowanych ruchem, o mniejszej/ograniczonej mobilności. Spotkanie składa się z reguły z części ruchowej – lekcji – oraz luźnej rozmowy wokół programu Galerii. Najbliższe zajęcia już 2 października w niedzielę o godzinie 10.00. Z okazji Dni Seniora z Kulturą, zajęcia te odbędą się bezpłatnie.

Prowadzimy swoje działania przez cały tydzień, w niedzielę wstęp na wystawy jest bezpłatny. Chcemy, aby Galeria Sztuki Współczesnej była instytucją dla wszystkich. Wierzimy, że każdy

znajdzie tu propozycję dla siebie i staramy się, aby wszystkie osoby czuły się mile widzianymi i oczekiwanymi gośćmi.

Aktualna oferta dostępna jest na naszej stronie: **galeriaopole.pl**
Zapraszamy!

Galeria Sztuki Współczesnej
pl. Teatralny 12
45-056 Opole
tel. 77 402 51 34
galeriaopole.pl

Muzeum Uniwersyteckie zaprasza

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego rozpoczęło działalność w marcu 2014 roku. Jego otwarcie łączyło się z obchodami jubileuszu 20-lecia Uniwersytetu Opolskiego, utworzonego dzięki fuzji Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu działającej od 1954 roku i Wydziału Teologicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Misją Muzeum jest zachowanie zabytków i dokumentów świadczących o historii i współczesności opolskiej Almae Matris, promowanie wiedzy z wybranych dziedzin nauki, kultury, sztuki na organizowanych wystawach, spotkaniach, wykładach, lekcjach muzealnych.

W zasobach muzealnych przechowywane i udostępniane są: insygnia rektorskie, medale okolicznościowe i pamiątki, dzieła sztuki – malarstwo, grafika, rzeźba od XVII do XX wieku, a także archiwalia z okresu działalności Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Uniwersytetu Opolskiego. Są to: dokumenty, kroniki, księgi pamiątkowe, fotografie, filmy oraz materiały biograficzne. Ekspozycjami stałymi są wystawy: „Alma Mater Opoliensis 1994–2014”,

”

W zasobach muzealnych przechowywane i udostępniane są: insygnia rektorskie, medale okolicznościowe i pamiątki, dzieła sztuki – malarstwo, grafika, rzeźba od XVII do XX wieku, a także archiwalia z okresu działalności Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Uniwersytetu Opolskiego.

wzbogać o kolejne dokumenty i eksponaty z przeszłości i współczesności uczelni, oraz „Paleontologiczne Skarby Ziemi Opolskiej” – kolekcja okazów sprzed około 220 milionów lat, eksponowana przez Europejskie Centrum Paleontologii Uniwersytetu Opolskiego. Muzeum Uniwersytetu Opolskiego usytuowane jest w zabytkowym obiekcie Collegium Maius, gdzie w pięciu salach znajdują się tematycznie rozmieszczone eksponaty oraz wystawy. Do przestrzeni muzealnej włączona jest kaplica św. Wojciecha. Dzieje tego szczególnego miejsca sięgają X wieku i wiążą się z osobą biskupa praskiego Wojciecha Sławnikowica i jego domniemanym pobytem w Opolu. Umieszczone w niej zabytki to malarstwo i sztuka sakralna.

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego
Pl. Kopernika 11, 45-040 Opole
e-mail: muzeumuo@uni.opole.pl tel: 77 541 59 50 wew. 5150
Godziny otwarcia
Poniedziałek–piątek 10.00–16.00
Wstęp bezpłatny
<http://muzeum.uni.opole.pl>

W sali rektorskiej mieści się galeria portretów rektorów Uniwersytetu Opolskiego oraz insygnia rektorskie

Kolekcja zabytkowych naczyń aptekarskich

Ekspozycja wystaw okolicznościowych

Jesień w Opolskim Teatrze Lalki i Aktora upłynie pod znakiem premier

Aż trzy nowe realizacje pojawią się w repertuarze OTLiA – kolejno we wrześniu, w październiku i listopadzie. A oprócz nowych produkcji, naszych Widzów zapraszamy także na dobrze znane (i uwielbiane!) przedstawienia, które prezentują sztukę teatru lalek na najwyższym poziomie!

Współczesne odczytywanie Mickiewicza

Premierą otwierającą sezon 2022/2023, jest spektakl „Niektóre ballady i jakieś romanse Adama Mickiewicza”, w reżyserii Bogusława Kierca – reżysera, aktora, poety i pedagoga. Wybór tekstu nie jest przypadkowy, bowiem w tym roku, obchodzimy 200. rocznicę wydania słynnego zbioru ballad Mickiewicza. Lecz choć to klasyka literatury, przedstawienie jest opowiedziane językiem współczesnego teatru lalek i bogate w różnorodne środki wyrazu. To właśnie teatr lalek – jego materia i specyfika, są głównym narzędziem ekspresji oraz formą, która pozwala na nowe odczytanie romantycznych tekstów. Poprzez klasyczną, poetycką opowieść, dotykamy współczesnej problematyki, głównie bliskiej młodzieży. Spektakl rozgrywa się w miejscu wytwarzania obrazów, czyli w wyobraźni. Sztalugi, blejtramy, manekiny budują przestrzeń gry. W tej „mobilnej” przestrzeni i jej płynnych przekształceniach, spełniają się losy siedmiorga bohaterów, bezpośrednio tożsamy z postaciami grających. Całość dopełnia muzyka inspirowana ludowością i śpiewem tradycyjnym. Jesteśmy przekonani, że będzie to dla Was niesamowita, teatralna podróż, w której odczujecie oddziaływanie tej niezwyklej, romantycznej poezji.

Ponadto, próby do premiery, swoim wrażliwym okiem dokumentował Maciej Stobierski – artysta fotografik. Nie tylko się przyglądał, ale i uczestniczył w procesie powstawania premiery. Jego kadry zatrzymują chwile twórczych działań, a efektem tej pracy jest wystawa pn. „Tajniki i tajemnice obcowania z Mickiewiczem”, która towarzyszyła premierze i nadal dostępna jest w przestrzeni Teatru.

Opowieść inspirowana Koko, czyli ważna lekcja wrażliwości

22 października zapraszamy na premierę spektaklu „Ja goryl, Ty człowiek” w reżyserii i ze scenografią artysty pochodzącego z Czech, Marka Zákostelecký’ego. To spektakl inspirowany życiem Koko – najsłynniejszej na świecie gorylcy, która potrafiła posługiwać się językiem migowym i porozumiewać z człowiekiem. Przez większość życia, Koko mieszkała w Woodside w Kalifornii, w siedzibie organizacji The Gorilla Foundation. Jej opiekunka od dziecka uczyła ją języka migowego, w wyniku czego, dorosła gorylica rozumiała ponad 1000 znaków amerykańskiego języka migowego i ponad 2000 słów w języku angielskim. Mimo, że teatralna opowieść nie jest dokumentalnym odzwierciedleniem życia zwierzęcia, elementy historii mają źródło w prawdziwych wydarzeniach.

Wszystko zaczyna się od wyjątkowego eksperymentu, w którym młoda specjalistka od języka migowego – Jenny – podejmuje pracę z opuszczoną przez matkę małą gorylicą. Główne zadanie eksperymentu to nauczyć zwierzę jak największej ilości znaków i sprawdzić, czy będzie zdolne do rozmowy z człowiekiem. Eksperyment nie toczy się jednak zgodnie z planem. Gorylica wprowadzie uczy się migać, ale wolniej niż przypuszczano. Staje się natomiast słowna. Słowa przynosi nowe przyjaźnie, nowe marzenia i nowe możliwości komunikacji. Czy w obliczu wszystkich życiowych wyzwań zwierzęcia z ludźmi, powie swojej nauczycielce coś w języku, którego się uczy? Trzeba sprawdzić na własne (ludzkie) oczy.

Historia, którą napisało życie, sprawiła że Koko zadziwiła świat. Koko potrafiła wyrażać swoje potrzeby, uczucia i emocje, co sprawiło, że wielu naukowców

„Niektóre ballady i jakieś romanse Adama Mickiewicza”, fot. Maciej Stobierski

zaczęło inaczej patrzeć na zwierzęta, a mnóstwo ludzi nauczyło się doceniać mądrość natury. Historia, którą napisaliśmy językiem teatru, przybliżyła nam tę wyjątkową postać, a także inne historie zwierząt i ich współistnienie z człowiekiem, podkreślające nietypowe, czasem niewiarygodne wręcz relacje.

Naszą opowieść przedstawimy Wam w towarzystwie niezwyklej lalki goryli, odwzorowanych w sposób rzeczywisty, które sprawią, że zapomnicie, że rzecz dzieje się na teatralnej scenie! Do współpracy przy realizacji premiery zaprosiliśmy także Opolski Ogród Zoologiczny. Dzięki temu, prezentacjom wybranych spektakli, będą towarzyszyły działania edukacyjne, organizowane w siedzibie Zoo.

Beckett w teatrze lalek

W listopadzie, młodzież i dorosłych zaprosimy na premierę sztuki „Szkice z Becketta” w reżyserii i ze scenografią Aleksandra Maksymiaka. Cztery miniatury dramatyczne Samuela Becketta, tworzą sekwencję metafor, skłaniających do rozmyślań nad kondycją człowieka. Jak człowiek rzucony w istnienie, tak i lalka rzucona jest na deski sceny. Materia plastyczna teatru lalek i jej ujawniony animator-manipulator, tworzą w spektaklu spójną estetykę, podkreślającą charakterystyczny dla Becketta skrajny pesymizm. Relacje, wytworzone pomiędzy człowiekiem a lalką, zawierają w sobie refleksję na temat zinstytucjonalizowanej manipulacji, której jednostka nie jest w stanie się przeciwstawić i tęsknoty za bliskością kogoś, która może uwalniać od poczucia pustki i odrzucenia.

Cztery dekady na scenie

Premiera „Szkiców z Becketta” związana będzie z wyjątkowym i ważnym wydarzeniem w OTLiA. W obsadzie przedstawienia zobaczymy bowiem tylko dwoje aktorów: Andrzeja Mikoszę i Andrzeja Szymańskiego.

Premiera będzie zarazem uhonorowaniem ich pracy artystycznej. Obydwaj aktorzy, w tym roku obchodzą jubileusz 40-lecia pracy artystycznej. Od czterech dekad, oddają serce sztuce teatralnej, dzieląc się z publicznością swoją artystyczną wrażliwością i talentem. Przez lata wielokrotnie nagradzani przez środowisko lalkarskie, oklaskiwani przez publiczność, stworzyli dziesiątki pasjonujących i niezapomnianych kreacji aktorskich. Od lat intrygują, wzruszają, bawią i edukują, a odbiorcami ich artystycznych działań są widzowie w każdym wieku. Ten jubileusz i ta premiera, są uznaniem twórczej pracy, którą ci wspaniali artyści, dzielą się z innymi.

Od „Calineczki” do „Balladyny”

Poza najnowszymi produkcjami, na jesień w OTLiA zaplanowaliśmy prezentację kilkunastu spektakli. Wśród nich, grane będą propozycje adresowane do najmłodszych, doskonale nadających się na pierwszą wizytę w teatrze: „Calineczka”, „Tchórzofretka”; tegoroczne, lutowe premiery: „Prastare opowieści” i „Królowa Śniegu”; czy obsypana nagrodami „Balladyna”. Do końca roku 2022, znajdziecie w naszym repertuarze mnóstwo propozycji, w tym teatralnych niespodzianek!

Szczegóły zawsze na www.teatrlalki.opole.pl i na naszym profilu na Facebooku. Zapraszamy!

OPOLSKI TEATR LALKI I AKTORA IM. ALOJZEGO SMOLKI

ul. Augustyna Końskiego 2a, 45-056 Opole
tel. 77/ 454 23 36; 407 90 50
biuro@teatrlalki.opole.pl
www.teatrlalki.opole.pl
www.facebook.com/OTLiA

Moc filmowych emocji w opolskich kinach Helios

Kina Helios w Opolu niezmiennie gwarantują rozrywkę na najwyższym poziomie. Codziennie, przez 7 dni w tygodniu, sieć serwuje wyselekcjonowane nowości wielbicielom polskich i światowych hitów, a także wyjątkowe seanse specjalne. Do końca roku widzów czeka istna filmowa uczta pod względem ilości i różnorodności repertuarowej, a co za tym idzie – niezapomniane kinowe emocje w gronie najbliższych.

Fani filmowych nowości doceniają najwyższej jakości sprzęt kinotechniczny, komfortowe sale oraz wygodne fotele i podwójne kanapy. Sieć gwarantuje doskonałe wrażenia za sprawą najnowocześniejszych technologii. Ponadto w dwóch salach opolski multiplex w CH Karolinka prezentuje unikalny koncept – **Helios Dream**, będący odpowiedzią na marzenie o komfortowej przestrzeni do oglądania filmów w fantastycznej jakości dźwięku i obrazu. Wyróżniające się nowoczesnym designem, wyposażone w wygodne fotele z regulacją siedzeń, a także system dźwięku Dolby Atmos i obraz w rozdzielczości 4K sale wyznaczają nowe standardy odbioru filmu w kinie.

Helios dba o atrakcyjny wybór premier filmowych dla widzów o różnorodnych zainteresowaniach i gustach. W każdy piątek sieć prezentuje najnowsze filmy familijne, porywające animacje, komedie, mrozące krew w żyłach horrory oraz najlepsze polskie produkcje. Poza regularnym repertuarem na kinomanów czekają też cieszące się dużym zainteresowaniem seanse specjalne. Koniec roku w kinach obfituje w niezliczoną ilość premier, które walczą o względy widzów, a także o miano najbardziej kasowych przebojów. Najbliższe trzy miesiące przyniosą widzom moc emocji, a więc pozostaje zarezerwować sobie sporo czasu na filmową przygodę w gronie przyjaciół i rodziny.

Październikowe nowości to prawdziwy filmowy rollercoaster! Wśród nich znajduje się między innymi „Apokawixa” Xawerego Żuławskiego – pierwszy polski film o zombie, który z sukcesem zadebiutował na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni zdobywając trzy nagrody. Drugi z nagrodzonych w Gdyni filmów to „Silent Twins” z aż czterema statuetkami, w tym najważniejszą – Złotym Lwem dla Najlepszego Filmu. Jest to prawdziwa historia czarnoskórych bliźniaczek, które będąc dziećmi, umilkły dla świata zewnętrznego, a jednocześnie w odosobnieniu prowadziły kreatywny dialog literacki... Kolejna propozycja – najnowszy film Jacka Bławuta „Orzeł. Ostatni patrol” – została także doceniona na tegorocznym Festiwalu w Gdyni. Legenda tajemniczej i zarazem ostatniej misji słynnego polskiego okrętu została przeniesiona na duży ekran w brawurowym stylu. Pozostając przy polskich produkcjach jest jeszcze jedna, która szczególnie zasługuje na uwagę. To poruszająca historia o Annie Przybylskiej. Film „Ania” to inspirowana opowieść o odważnej, kochającej życie i spełnionej na każdym polu kobiecie.

CHRZCINY, fot. Grzegorz Ziemiański

Po festiwalowych propozycjach widzowie będą mogli zrelaksować się przy długo wyczekiwanej, mrocznej historii ze świata DC Comics i poznać nowego superbohatera nazywanego „Black Adam”, w którego wciela się sam Dwayne Johnson. Studio Disney zaprezentuje widzom film „Amsterdam” romantyczno-kryminalną opowieść w gwiazdorskiej obsadzie o trójce bliskich przyjaciół, którzy znaleźli się w sercu jednej z najbardziej szokujących intryg w historii Ameryki. Szykuje się hit jesieni!

Fani filmowych nowości doceniają najwyższej jakości sprzęt kinotechniczny, komfortowe sale oraz wygodne fotele i podwójne kanapy. Sieć gwarantuje doskonałe wrażenia za sprawą najnowocześniejszych technologii.

Listopadową listę przebojów otwiera kolejna część serii „Listy do M. 5”. Widzów czekają świąteczne perypetie ulubionych bohaterów z miłością, bliskością i życzliwością w tle... Kolejny film to kontynuacja kasowego przeboju, która przeniesie kinomanów do Uniwersum Marvela. „Czarna Pantera: Wakanda w moim sercu” to ponad 2 godziny czystej rozrywki, na którą czekają miliony fanów! Sympatycy animacji będą mogli wybrać się w pełną przygodę podróż w głąb niesamowitego świata zamieszkanego przez najdziwniejsze stwory w filmie „Dziwny świat”. Najnowsza produkcja Stevena Spielberga „Fabelmanowie” została nagrodzona na tegorocznym Festiwalu w Toronto. Scenariusz powstał we współpracy z laureatem nagrody Pulitzera i nominowanym do Oscara dramaturgiem – Tonym Kushnerem i jest inspirowana życiem mistrza kinematografii – Steve-

na Spielberga. Listopadowe superprodukcje zamyka polska propozycja – „Chrzczyny”, w której główna bohaterka Marianna, gorliwa katoliczka, postanawia wykorzystać rodzinną uroczystość do pojednania swoich skłóconych od lat dzieci. Nieoczekiwanie przeszkodzi jej w tym generał Jaruzelski, który ogłasza tego dnia stan wojenny. Doborowa obsada gwarantuje sukces!

W grudniu opolskie kina Helios będą w tym roku mienić się w kolorze niebieskim za sprawą filmu, który zrewolucjonizował gatunek kilkanaście lat temu. Mowa tu oczywiście o słynnym „Avatarze”, który powraca na duży ekran. „Avatar: Istota wody” jest kontynuacją historii, która rozgrywa się 10 lat po wydarzeniach z pierwszej części. Sam Worthington i Zoe Saldana powracają do swoich ról. Bohaterowie założyli rodzinę, mają dzieci i żyją na planecie Pandora. Gdy znajome zagrożenie powraca, by zakończyć to, co zostało wcześniej rozpoczęte, Jake musi współpracować z Neytiri i armią rasy Na’vi, aby chronić swoją planetę. Ten film trzeba absolutnie zobaczyć! Kolejną grudniową nowością będzie inspirowana prawdziwymi wydarzeniami historia młodej matki autystycznego chłopca. „Śubuk” to trafiająca prosto w serce, wypełniona optymizmem i czułym humorem opowieść o kobiecej sile, radości życia, odmiennym postrzeganiu świata i ukrytym potencjale, który drzemie w każdym z nas.

Kina Helios w Opolu cieszą się dużym uznaniem – widzów przyciąga znakomita atmosfera towarzysząca pokazom filmowym oraz interesujący repertuar pełen nowości. Do zobaczenia na seansach w kinach Helios w Opolu.

Kino Helios Opole
plac Kopernika 17, 45-040 Opole
telefon: 77 402 50 30

Kino Helios Opole Karolinka
ul. Wrocławska 152/154, 45-837 Opole
telefon: 77 543 01 29

71. SEZON ARTYSTYCZNY FILHARMONII OPOLSKIEJ

Sztuka emocji przy Krakowskiej 24

71. Sezon Artystyczny Filharmonii Opolskiej zaplanowany został w oparciu o hasło *sztuka emocji*. Emocje towarzyszą zarówno tworzeniu, jak i doświadczaniu sztuki, wszystko to ma miejsce właśnie przy Krakowskiej 24. Ciekawym zabiegiem jest użycie klucza basowego jako głównego motywu graficznego tegorocznej kampanii promującej sezon: w muzyce otwiera on drogę niskim, potężnie brzmiącym dźwiękom, w kampanii zaś – symbolizuje *grube emocje*.

Koncerty symfoniczne

Koncerty symfoniczne w rozpoczynającym się sezonie podzielone zostały na trzy kategorie: *standard*, *premium* oraz *specjalne*. Podział ten znajduje odzwierciedlenie w cenach biletów oraz konstrukcji oferty abonamentowej. W ramach wydarzeń klasy *standard* na scenie Filharmonii pojawiają się przede wszystkim młodzi i świetnie rokujący polscy artyści, między innymi: Hanna Hurkot, Jakub Montewka, Maciej Tomasiewicz i Anna Sułkowska-Migoń (dyrygenci), Jan Czaja (wiolonczelista), Maria Machowska (skrzypaczka) czy Aleksandra Świągut (pianistka). Koncerty *premium* to nie tylko czerwcowy występ Jakuba Kuszlika (najlepszego Polaka na ostatnim Konkursie Chopinowskim), ale także wyjątkowy wieczór z prawdziwą osobistością muzycznego świata – Kristjanem Järviem oraz dwa koncerty laureatów 16. Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu. W tej grupie znalazły się również cieszące się w Opolu dużym zainteresowaniem koncerty muzyki wokally-instrumentalnej: poprzedzające Boże Narodzenie *Proste ścieżki* (tu zabrzmi *Wielka Msza h-moll* Jana Sebastiana Bacha) i *Wielki Post – Wielka Muzyka*, podczas którego Filharmonicy Opolscy zmierzają się z *Pasją według św. Łukasza* Krzysztofa Pendereckiego.

Koncerty *specjalne* to *Sylwester w Filharmonii* (w tym roku gwiazdami wieczoru będą członkowie zespołu AudioFeels), *Wiedeńskie Gale Noworoczne* w klimacie artystycznego stand-upu prowadzone przez Artura Andrusa oraz *Walentynkowe Koncerty Muzyki Filmowej* z udziałem wokalistki Studia Accantus, Pauliny Grochowskiej.

Koncerty kameralne

W czwartej już odsłonie cyklu FO Kameralnie po raz pierwszy zabrzmi saksofon (a właściwie saksofony), nie zabraknie muzyki patrona Filharmonii – Józefa Elsnera, zaplanowano również recital najlepszego reprezentanta Polski na Konkursie Wieniawskiego i koncertowy pojedynek barokowych mistrzów kompozycji. W dniu rocznicy wybuchu wojny w Ukrainie wysłuchać będzie można pomnikowego dzieła Oliviera Messiaena, *Kwartetu na koniec czasu*. Szczególnie interesującą propozycją wydaje się być koncert finałowy, podczas którego – ramię w ramię z wybitnymi polskimi kameralistami – wystąpią artyści Orkiestry Filharmonii Opolskiej.

Koncerty klubowe i impresaryjne

Na scenie klubowej w nadchodzącym sezonie będzie można usłyszeć brzmienia i rytmy charakterystyczne dla muzyki pochodzącej z całego świata: Włoch, Indii, Hiszpanii, Australii, Irlandii, Polski, Karaibów czy Gruzji. Głównym wydarzeniem tego

Orkiestra Filharmonii Opolskiej pod batutą Przemysława Neumanna, fot. Michał Grocholski

cyklu niewątpliwie będzie właśnie kwietniowy koncert gruzińskich wokalistek, tworzących wspólnie *Trio Mandili*. Profil zespołu w mediach społecznościowych obserwuje już ponad milion fanów, a ich popularność stale rośnie.

Ważnym elementem repertuarowym na scenie klubowej jest cykl *Opolskie ma głos*. Prezentuje on dużą grupę niezwykle utalentowanych artystów, którzy odnoszą ogólnopolskie oraz światowe sukcesy, a pochodzą właśnie z naszego regionu.

W tym sezonie nie zabraknie akcentów jazzowych: podczas tradycyjnych *Zaduszek* wybrzmi muzyka Grzegorza Ciechowskiego, a Bernard Maseli wraz z DJ Epromem przedstawia opolskiej publiczności autorski program, obejmujący brzmienia elektroniczne i akustyczne. Elektronika pojawi się także w marcu: koncert *OFFbaroque* połączy ją z muzyką angielskiego baroku w aranżacjach na głos, syntezatory, klawesyn oraz perkusję.

Wydarzenia rodzinne i edukacyjne

Po cieszących się w ubiegłym sezonie ogromnym zainteresowaniem publiczności (również tej spoza Opolszczyzny) koncertach rodzinnych Filharmonia Opolska będzie kontynuować współpracę z Pauliną Wojdygą – mamą praktykującą wychowanie poprzez sztukę, edukatorką kulturalną i twórczynią popularnego na Instagramie profilu *Proste historyjki*. Podczas siedmiu niedzielnych koncertów słuchacze udadzą się do baśniowej Krainy Zmysłów. W pierwszych latach życia dzieci poznają świat przede wszystkim sensorycznie, warto więc sprawdzić czy muzyka potrafi pobudzić również te zmysły, z którymi nie łączy się w oczywisty sposób.

Koncerty poprowadzone za pomocą autorskich bajek Pauliny, zilustrowane zostaną starannie dobrane pod kątem młodych odbiorców utworami muzyki klasycznej. Podczas każdego ze spotkań dzieci będą miały możliwość zaśpiewać wspólnie z orkiestrą piosenkę oraz wyrazić muzykę ruchem. Zarówno piosenki jak i choreografie będą nagrywane i udostępniane w mediach społecznościowych Filharmonii, aby Melomani mieli szansę nauczyć się ich przed koncertem oraz by mogli wrócić do nich w dowolnym momencie.

Nowością w działaniach edukacyjnych Filharmonii będzie pięć niedzielnych spotkań *Z książką na pulpicie*. Katarzyna Wybraniec i Ewelina Szendzie-

lorz przeczytają dziecięcej publiczności książeczki opolskiego autora, Michała Alico. Ich treść zostanie dźwiękowo zilustrowana przez muzykujące dzieci i młodzież Opolszczyzny.

Kolejny nowy projekt edukacyjny to składające się z ośmiu spotkań (między październikiem a majem) warsztaty wokalne *Śpiewaj z Ms. Gugu*. Zajęcia będą odbywały się w niedzielne poranki i skierowane są do dwóch grup wiekowych: 6-10 lat oraz 11-15 lat. Podczas warsztatów trenerka wokalna Magdalena Wójcik-Gugulska pracować będzie z uczestnikami nad emisją głosu, prawidłowym oddechem, współbrzmieniem w zespole i rozwojem muzycznym swoich podopiecznych. Cykl zakończy się 1 czerwca 2023 koncertem na scenie klubowej FO.

Bilety i abonamenty

Filharmonia Opolska bilety rozprowadza w kasie mieszczącej się wewnątrz budynku i czynnej od środy do piątku w godzinach 12:00-19:00 oraz na stronie www.bilety.filharmonia.opole.pl

Poza pojedynczymi biletami na wszystkie wydarzenia 71. sezonu artystycznego, przy Krakowskiej 24 czekają na słuchaczy korzystne abonamenty skrojone na miarę opolskich odbiorców. O szczegółach oferty abonamentowej przeczytać można na stronie internetowej Filharmonii lub zasięgnąć porady pracowników Filharmonii w kasie FO.

**FILHARMONIA
OPOLSKA**
im. Józefa Elsnera

Filharmonia Opolska im. Józefa Elsnera
ul. Krakowska 24
45-075 Opole
filharmonia.opole.pl
facebook.com/filharmoniaopolska

WYJĄTKOWA KOLEKCJA

Muzeum znane na całym świecie

– Profesor Röntgen, gdziekolwiek on teraz jest, byłby dumny z takiej kolekcji – napisało Amerykańskie Stowarzyszenie Kolekcjonerów Lamp Elektronowych o Muzeum Lamp Rentgenowskich Politechniki Opolskiej. To wyjątkowe w skali światowej miejsce, które odwiedzają nie tylko wycieczki, ale także naukowcy.

To wyjątkowa w skali światowej kolekcja: ponad 1400 eksponatów z całego świata znajduje się w Muzeum Lamp Rentgenowskich Politechniki Opolskiej. W muzeum można zobaczyć np. siostrzaną lampę z marsjańskiego łazika Perseverance, wyprodukowaną na potrzeby NASA, czy też jedną z największych lamp rentgenowskich świata: SRT 4 Coolidge Tube wyprodukowaną w latach 30. ubiegłego wieku przez firmę General Electric.

Odwiedzających muzeum wita tajemniczy pokój, który mieści dużo instalacji świetlnych i luster. Na miejscu zwiedzający przekonają się jak Wilhelm Röntgen odkrył promieniowanie X, zwane poprawnie promieniowaniem rentgenowskim. W przerwach między lustrami można zobaczyć kilka ciekawych radiogramów, czyli zdjęć rentgenowskich. W pokoju są także dwa stare, przedwojenne aparaty rentgenowskie używane w stomatologii i jeden współczesny.

Unikatowe eksponaty z całego świata

– Mamy unikalne aparaty, jak jedyny wyprodukowany w Warszawie w czasie wojny. Kilka aparatów, które można zobaczyć w muzeum to są właśnie pojedyncze egzemplarze. Natomiast, jeżeli chodzi o same lampy, które można tutaj zobaczyć pochodzą z całego świata poczynawszy od Stanów Zjednoczonych po Japonię, Europę. Trudno wymienić te najciekawsze, na pewno cenne są takie, które były produkowane bardzo krótko, takich też mamy sporo. Wśród naszych eksponatów można zobaczyć także ciekawostki jak urządzenie wytwarzające promieniowanie rentgenowskie na zasadzie rozciągającej się taśmy klejącej, mamy także miniaturowe źródła przeznaczone do wysyłania na misję kosmiczną. Posiadamy także eksponaty, związane z próbami uruchomienia w Polsce produkcji lamp rentgenowskich w tym także np. lamp impulsowych na Wojskowej Akademii Technicznej – opowiada dr Grzegorz Jezierski, założyciel muzeum.

”

Posiadamy także eksponaty, związane z próbami uruchomienia w Polsce produkcji lamp rentgenowskich w tym także np. lamp impulsowych na Wojskowej Akademii Technicznej.

Eksponaty do politechnicznego muzeum trafiają z całego świata. Najwięcej jest ofiarodawców z Niemiec, ale także ze Stanów Zjednoczonych, Izraela, Australii, Emiratów Arabskich, Kanady czy Japonii. Co ciekawe to fakt, że poszczególne instytucje nie tylko przekazują przedmioty do muzeum, ale także informują o naszej działalności np. na stronie belgijskiego muzeum radiologii, australijskiej firmy AXT, British Society for the History of Radiology, w instytutach naukowo-badawczych jak w Argonne National Laboratory koło Chicago. Amerykańskie Stowarzyszenie Kolekcjonerów Lamp Elektronowych

Wśród naszych eksponatów można zobaczyć także ciekawostki jak urządzenie wytwarzające promieniowanie rentgenowskie na zasadzie rozciągającej się taśmy klejącej, mamy także miniaturowe źródła przeznaczone do wysyłania na misję kosmiczną.

napisało kiedyś: „Profesor Röntgen, gdziekolwiek on teraz jest, byłby dumny z takiej kolekcji”.

Liczne zastosowanie promieniowania rentgenowskiego

Promienie X na co dzień wykorzystywane są w pomiarach grubości warstw, powłok, gęstości materiału, w hutach, budownictwie, przemyśle, w sterylizacji środków medycznych. Rzadko się o tym mówi, ale promienie rentgenowskie wykorzystywane są także przy produkcji żywności – chodzi głównie o kontrolę czystości produktu (brak jakichkolwiek zanieczyszczeń) ale nie tylko; prześwietla się także lody na patyku by sprawdzić czy nie ma w nich drzazgi. Ponadto jeden z producentów mięsa sprawdza przy pomocy promieni rentgenowskich zawartość tłuszczu. Ale w muzeum można zobaczyć także także lampy, które pracują na wysypiskach śmieci m.in. pracują przy ich segregacji.

Wiele lamp rentgenowskich pochodzi ze służb celnych, lotnisk, ambasad, zakładów karnych, BOR-u czy ABW oraz policji. Policja używa promieniowania X np. nie tylko do wykrywania narkotyków, ale dojsca do miejsc ich produkcji. Z kolei użycie promieni rentgenowskich jest jedyną możliwością by

odróżnić prawdziwą perłę od sztucznej. Prawdziwa jest warstwowa, sztuczna to monolit.

Odwiedzający z całego kraju

Muzeum Lamp Rentgenowskich Politechniki Opolskiej to licznie i chętnie odwiedzana placówka w Opolu. Często przyjeżdżają tutaj także grupy lekarzy i techników radiologów, szkoły pomaturalne i studenci z Wrocławia, Krakowa czy Warszawy. Ale mieliśmy też studentów nawet z Białegostoku.

Druga grupa to przedstawiciele różnych instytucji oraz naukowcy z kraju i z zagranicy, którzy zawodowo zajmują się promieniowaniem rentgenowskim. W zasobach placówki jest też bogata literatura dotycząca promieniowania rentgenowskiego, w tym ponad 2400 kserokopii patentów amerykańskich dotyczących samej konstrukcji lamp rentgenowskich. Muzeum Lamp Rentgenowskich Politechniki Opolskiej mieści się na drugim kampusie uczelni, na trzecim piętrze budynku nr 5 przy ul. Prószkowskiej 76. Placówkę można zwiedzać po wcześniejszym kontakcie telefonicznym: 514638097 lub 774498640. Wstęp do muzeum jest bezpłatny.

<https://muzeauczelniiane.pl/politechniki-opolskiej-i-lamp-rentgenowskich/>

POLSKIE KINO RZĄDZI W OPOLU

Festiwal Filmowy Opolskie Lamy po raz dwudziesty

Choć w kontekście festiwalowym z Opolem kojarzy się przede wszystkim Festiwal Polskiej Piosenki, miasto może się poszczycić jedną z dłużej działających polskich imprez filmowych – Festiwalem Filmowym Opolskie Lamy.

7 października rozpocznie 20 już edycja tego wydarzenia, podczas której opolska publiczność będzie miała okazję poznać najciekawsze spośród nowych polskich filmów fabularnych, dokumentalne, krótkometrażowe i amatorskie, porozmawiać z ich twórcami, odnaleźć wykuwające się na polu etiid wschodzące talenty rodzimej kinematografii oraz spojrzeć na filmowe oblicza nadziei w specjalnej selekcji filmów zagranicznych, ze szczególnym akcentem na słoneczną Italię. Projekcjom odbywającym się przez ponad tydzień na terenie całego miasta towarzyszyć będzie specjalny blok filmowy na portalu VOD mojeekino.pl.

Opolskie Lamy narodziły się przed laty jako inicjatywa osób działających w lokalnym środowisku kulturalnym, mająca wypełnić lukę w panoramie kulturalnej Opola i okolic. Od tego czasu, przez kolejne dwie dekady, zespół Opolskich Lam – kierowany niezmiennie przez założyciela festiwalu i dobrego ducha opolskiej kultury Rafała Mościckiego – napędza lokalną kulturę filmową i dba o rozwój filmowego oblicza stolicy Śląska Opolskiego. Początkowo niewielki festiwal szybko stał się dużym wydarzeniem, rozpoznawalnym poza regionem, zaznaczającym swoją obecność w rodzimej branży filmowej. Charakterystyczne statuetki Lam zdobią półki twórców dziś zbierających nagrody na największych festiwalach polskich i międzynarodowych. Na Opolskich Lamach nierzadko pierwsze laury zdobywali twórcy, którzy kilka lat później stawali się głośnymi nazwiskami na Polskę i Europę – wymienić można m.in. takie postaci jak Bodo Kox, Tomasz Jurkiewicz, Tomasz Wolski, Kuba Czekaj czy Paweł Maślona.

Choć Opolskie Lamy można z pewnością widzieć jako kuźnię wschodzących gwiazd polskiego kina, festiwal to przede wszystkim marka lokalna. Gdynia ma Lwy, Kraków Lajkoniki i Smoki, Opole zaś sympatyczne Lamy. Ten pochodzący z Dalekiego Zachodu gatunek wielobładowaty zadowolił się znakomicie w śląskim klimacie, czego dowodem są naturalnej wielkości figury wielokolorowych lam, które spotkać można od kilku lat w Opolu. Spotykane w różnych punktach miasta lamy, zwracające uwagę przyjezdnych i chętnie fotografowane przez turystów, to namacalny dowód na to, jak w ciągu dwudziestu lat z opolskiego festiwalu wyrosła prężna sieć kulturalna, obejmująca również działanie studyjnego Kina Meduza oraz szereg działań i wydarzeń koordynowanych przez Stowarzyszenie Opolskie Lamy na przestrzeni całego roku, której kulminacją jest jesienny festiwal filmowy.

Tegoroczna edycja festiwalu Opolskie Lamy będzie kontynuować drogę wyznaczoną przez dwudziestoletnią historię, patrząc z dumą w przeszłość, ale przede wszystkim idąc pewnie naprzód. Po raz drugi stanowiącemu fundament festiwalu konkursowi etiid towarzyszyć będzie konkurs filmów pełnometrażowych, w którym znalazły się specjalnie wyselekcjonowane perełki ostatniego roku w polskim kinie fabularnym i dokumentalnym. Festiwal otworzy głośny dokument *Syndrom Hamleta* w reż. Elwiry Niewiery i Piotra Rosołowskiego, pokazujący dzisiejszą Ukrainę z perspektyw młodych osób i ich dylematów. W ramach sekcji konkursowej na opolskich ekranach zagospodzą też inne nagradzane w Polsce i za granicą filmy, takie jak

Festiwal Filmowy Opolskie Lamy, archiwum organizatora

Wszystkie nasze strachy Łukasza Rodundy, *Cicha ziemia* Agi Woszczyńskiej czy *Boylesque* Bogny Kowalczyk. Nie zabraknie też powrotów, takich jak pokaz *Tonii*, nowego, pokazywanego dotąd jedynie na specjalnych pokazach, filmu laureata Grand Prix festiwalu sprzed 10 lat, Marcina Bortkiewicza.

Opolskie Lamy nie byłyby jednak tak zasłużonym i ważnym wydarzeniem gdyby nie konkurs filmów krótkometrażowych, który także i w tym roku będzie sercem festiwalu. Jury przyzna ponownie nagrody w trzech kategoriach – filmów fabularnych, dokumentalnych i animowanych. Spośród wielu zgłoszeń zespół selekcyjny wybrał ściśle grono tych, które powalczą o kultowe statuetki Lam. Warto obserwować wyświetlane na opolskich ekranach bloki, bardzo bowiem prawdopodobne, że znajdą się w nich filmy autorek i autorów, którzy za kilka lat będą decydować o jakości polskiego kina, stając się jego gwiazdami. Osobną, ale niemniej ważną częścią festiwalu będzie także konkurs filmów amatorskich, który stanowi formę docenienia tej mniej widocznej i uznanej branżowo części rodzimej kinematografii.

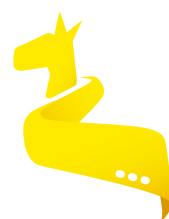
Jak co roku, oprócz nagród przyznanych przez składy jurorskie, podczas uroczystej gali wręczona zostanie także specjalna, Honorowa Lama za wybitne osiągnięcia dla polskiego kina. Do grona laureatek i laureatów, wśród których znajdują się choćby Agnieszka Holland, Jerzy Stuhr czy Maja Komorowska, dołączy Lidia Duda – wybitna dokumentalistka, która na festiwal przywiezie swój najświeższy, zbierający laury na międzynarodowych festiwalach film *Pisklaki*. Festiwal będzie okazją do spotkania z niezwykle czułym kinem Lidii Dudy oraz nią samą, a oprócz najnowszego dzieła reżyserki pokazane zostaną także dwa jej starsze filmy, *Newborn* (2018) oraz *Herkules* (2004).

Opolskie Lamy co roku przyjmują motyw przewodni, który stanowi oś tematyczną filmów i wydarzeń towarzyszących. W tym roku jest to Nadzieja – rzecz niezwykle ważna zwłaszcza w obecnym klimacie społeczno-politycznym, której nie powinno nigdy zabraknąć. Do nadziei na różne, niekiedy przewrotne i nieoczywiste sposoby, nawiązywać będą zarówno filmy konkursowe, jak i te z sekcji towarzyszących – panoramy kina włoskiego oraz panoramy kina światowego. Kinowe oblicze dzisiejszych Włoch reprezentować będą cieszące się

zarówno popularnością wśród widzów, jak i mniej znane dzieła takich twórców jak Marco Bellocchio czy Alice Rohrwacher, w ramach orbitującej wokół nadziei sekcji światowej zaś pokazane zostaną m.in. przedpremierowo *Silent Twins* Agnieszki Smoczyńskiej, laureat Złotej Palmy w Cannes *W trójkącie* Rubena Östlunda czy kultowy *Chungking Express* Wong-kar Waia.

Opolskie Lamy to nie tylko kino, ale i inne dziedziny kultury, stąd atrakcją otwarcia festiwalu będzie koncert projektu Meek, Oh why?, reprezentującego eklektyczny głos współczesnego młodego pokolenia, uważnie śledzącego rzeczywistość i ją komentującego. Opolskie Lamy to kluczowe wydarzenie kulturalnej jesieni w Opolu, którego nie można przegapić. Szczegóły i aktualizacje programowe znaleźć można na stronie: festiwal.opolskielamy.pl/

Tomasz Raczkowski

OPOLSKIE
LAMY

MEDUZA

Stowarzyszenie Opolskie Lamy / Kino Meduza
ul. Oleska 45, Opole
festiwal.opolskielamy.pl
www.kinomeduza.pl

Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu zaprasza

75 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu oraz 20 lat Opolskiej Jesieni Literackiej. Tej jesieni wydarzeń kulturalnych oraz okazji do wspólnego świętowania z pewnością nie zabraknie.

75 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej

Tegoroczna odsłona Opolskiej Jesieni Literackiej wydaje się być szczególna, ponieważ zbiega się ona z jubileuszem 75-lecia istnienia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Przez ponad siedem dekad biblioteka stara się umacniać i inspirować zainteresowania czytelnicze oraz promować uznanie dla literatury i sztuk pięknych przez organizowanie spotkań z przedstawicielami środowiska literackiego i naukowego, artystycznego i organizowanie wystaw, konkursów, zabaw literackich i wielu innych wydarzeń. Obecnie, w budynku głównym na pierwszym piętrze, prezentowane są cyklicznie wystawy, których intencją jest przedstawienie wszystkich filii i placówek MBP. Finał obchodów jubileuszu zaplanowano na jesień.

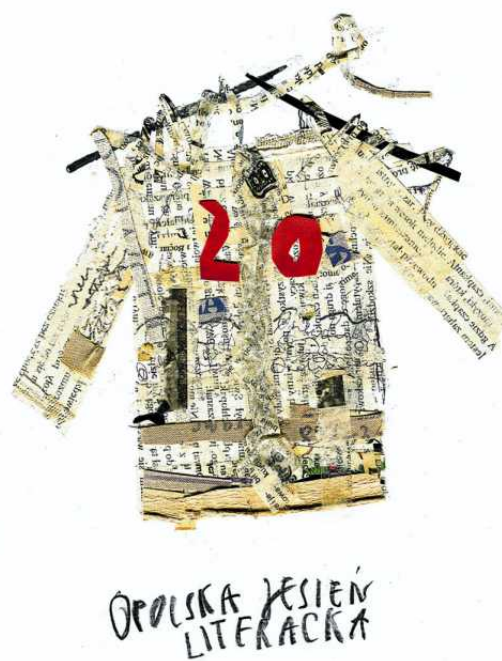
Opolska Jesień Literacka po raz dwudziesty

W tym roku przypada jubileuszowa edycja jednej z najbardziej prestiżowych imprez literackich w mieście. Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu już po raz dwudziesty organizuje Opolską Jesień Literacką – doroczne święto, podczas którego czytelnicy mają okazję poznać gorące pozycje na rynku wydawniczym, a także spotkać się z wybitnymi pisarzami twarzą w twarz. Tegoroczna edycja zapowiada się niezwykle interesująco – zaproszeni goście, prezentujący dużą różnorodność gatunkową, są gwarancją tego, że każdy czytelnik znajdzie coś dla siebie. Impreza została zapoczątkowana w roku 2003. Początkowo wydarzenia trwały dwa, trzy dni i realizowane były w siedzibie Narodowego Centrum Polskiej Piosenki. Obecnie Opolska Jesień Literacka trwa ponad miesiąc, a od 2011 roku działania mogą odbywać się w budynku głównym przy ulicy Minorytów 4, gdzie organizowane na przestrzeni lat wydarzenia zdążyły się zapisać na stałe w świadomości czytelników i odwiedzających. Opolska Jesień Literacka stała się sztanदारową imprezą, generującą zainteresowanie czytelników i sympatyków spotkań w bibliotece. W trakcie jesiennych spotkań MBP stwarza doskonałe okazje do tego, aby czytelnicy spotkali się ze swoimi ulubionymi pisarzami.

W ostatnich latach okoliczności do spotkań ze znanymi artystami i twórcami sztuk MBP umożliwiła wielokrotnie – podobnie będzie w tym roku. Podczas jubileuszowej odsłony OJL będzie można wziąć udział w spotkaniach autorskich z takimi twórcami jak: Szczepan Twardoch, Maria Peszek, Michał Witkowski, Łukasz Orbitowski, Justyna Sobolewska, Ryszard Krynicki, Wojciech Bonowicz, Jarosław Mikołajewski, Marek Teller, Anna Mieszkowska, a także Harry Duda i Bartosz Suwiński. Inauguracja 20 Opolskiej Jesieni Literackiej odbędzie się 3 listopada i rozpocznie się koncertem Resiny (właściwie Karolina Rec) – polskiej kompozytorki, wolonczelistki oraz twórczyni muzyki teatralnej i filmowej. Opolska Jesień Literacka zakończy się 8 grudnia. Przez ten okres w bibliotece, pomimo panującego na zewnątrz chłodu, będzie naprawdę

Jerzy Bralczyk, Michał Ogórek, fot. R. Mielnik

gorąco, a to za sprawą budzących wiele emocji spotkań, rozmów, warsztatów, wystaw, projekcji i koncertów.

Tradycją Opolskiej Jesieni Literackiej jest prezentowanie szerokiego spojrzenia na literaturę. Dlatego oprócz spotkań autorskich stałym elementem programu są wystawy. Nie inaczej będzie w tym roku – imprezie towarzyszyć będą aż cztery ekspozycje. W przestrzeniach Miejskiej Biblioteki Publicznej pojawią się prace Marianny Sztymy, malarki i ilustratorki, autorki licznych ilustracji książkowych i prasowych. Drugą propozycją wystawienniczą będzie ekspozycja prac ilustratorów i grafików ukraińskich. Ponadto, na osobnej wystawie, udostępnione zostaną archiwalne plakaty ze wszystkich edycji Opolskiej

Jesieni Literackiej. Dopełnieniem będzie wystawa projektów plakatów stworzonych z okazji 75-lecia MBP w Opolu przez studentów I roku kierunku digital design Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie pod kierunkiem Pawła Hęciaka.

XIX edycja Ogólnopolskiego Konkursu na Esej

Ogólnopolski Konkurs na Esej jest organizowany przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Opolu od 2004 roku. Jego nadrzędną koncepcją jest przybliżenie twórczości pisarzy XX i XXI wieku. W roku 2022 tematem konkursowym jest oniryczna twórczość Brunona Schulza. Adresatami konkursu są uczniowie i uczennice szkół średnich oraz studenci i studentki uczelni wyższych bez względu na kierunek oraz tryb odbywania studiów. Konkurs trwa do 30 listopada 2022. Dodatkowe informacje oraz regulamin są dostępne na stronie internetowej biblioteki.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II w Opolu to przyjazne miejsce spotkań, lokalne centrum aktywności, placówka otwarta, która nikogo nie wyklucza, a wszystkich chce przyciągnąć. My, bibliotekarze, profesjonalnie przygotowani do roli przewodników i doradców, czekamy na wszystkich, a zwłaszcza na tych, którzy jeszcze u nas nie byli. Zapraszamy – biblioteka jest dla Was zawsze otwarta!

Aktualna oferta dostępna na stronie: mbp.opole.pl oraz na facebook.com/mbpopole

Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu im. Jana Pawła II
ul. Minorytów 4
45-017 Opole
tel. 77 454 80 30
sekretariat@mbp.opole.pl

Nie piszą o tym w podręcznikach

Każde z opolskich muzeów jest inne, każde ciekawe i żywo zaangażowane w ochronę zbiorów, tworzenie wystaw i edukację. Jednak tylko Centralne Muzeum Jeńców Wojennych (CMJW) swoją tematyką i działalnością sięga tak daleko poza region, będąc jednym z największych w Europie ośrodków zajmujących się jeniectwem.

Muzeum działa w Opolu i Łambinowicach, gdzie sprawuje opiekę nad Miejscem Pamięci Narodowej. Jego misją jest gromadzenie, badanie i prezentowanie wszelkich faktów oraz artefaktów, które mogłyby współczesnym odbiorcom przybliżyć istotę niewoli – zjawiska powszechnego, bo towarzyszącego wszystkim wojnom, ale o którym wiedza nie jest już bynajmniej tak powszechna.

Muzealnikiem z CMJW najbardziej zajmuje okres II wojny światowej, gdyż to wówczas w niemieckim kompleksie obozowym Wehrmachtu – stalagach Lamsdorf (dzisiejsze Łambinowice), należących do największych w Europie, masowa przemoc pozostawiała po sobie ok. 40 tysięcy ofiar-żołnierzy koalicji antyhitlerowskiej z wielu krajów na świecie (przede wszystkim z ZSRR), oraz wspomnienia głodu, cierpienia i fatalnych warunków życia w pamięci tych, którzy przetrwali. Ponieważ zaś jeńcy wojenni byli przetrzymywani w Lamsdorf także wcześniej: żołnierze państw ententy w latach I wojny światowej i żołnierze francuscy podczas wojny prusko-francuskiej, także ten czas jest przez Muzeum dokumentowany i badany. I choć instytucja skupiona jest na losach jeńców wojennych w Europie, w kręgu zainteresowań muzealników są również cywile izolowani w Lamsdorf/Łambinowicach po obu wojnach światowych, szczególnie zaś po ostatniej, gdy była tu przetrzymywana i represjonowana ludność niemiecka bądź za taką uznana.

Czy wokół tak tragicznej przeszłości da się zbudować poznawczo atrakcyjny, a przy tym rzetelny przekaz? Sympatycy Muzeum wiedzą, że jest to możliwe, a wszyscy mniej zaznajomieni z ofertą CMJW, mogą sami to sprawdzić, odwiedzając Muzeum np. w ostatnim kwartale tego roku. W Opolu i Łambinowicach na zwiedzających czekają **wystawy stałe** prezentujące m.in. historię obozów jenieckich w dwóch XX-wiecznych systemach totalitarnych: niemieckim i radzieckim oraz starannie wybrane **wystawy czasowe**. Od 30 września na opolskim gmachu Muzeum w ramach 12. Opolskiego Festiwalu Fotografii przez miesiąc swoje prace wystawiać będzie **Sławoj Dubiel**. Inspirowany łambinowickim miejscem pamięci cykl zdjęć pt. *Test na obecność* jest artystyczną formą dokumentacji pozostałości po Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf, zamykającą w intrygujących kadrach autentyczny i tajemniczy zarazem obraz obozowych relikwów zatopionych w leśnym otoczeniu. Od 4 listopada do końca stycznia 2023 r., również w Opolu, CMJW pokaże wystawę **Z głową bez karabinu – powojenne dokonania żołnierzy AK**, przedstawiającą losy m.in. aktorki Ireny Kwiatkowskiej czy Stanisława Jankowskiego ps. „Agaton”, jednego z liderów odbudowy Warszawy. Ponadto z okazji przypadającej na 6 października 78. rocznicy przybycia I transportu powstańców warszawskich do Stalagu 344 Lamsdorf badacze z CMJW przygotowali **wystawę plenerową Koniec i początek. Powstańcy warszawscy w niewoli niemieckiej**, adresowaną także do odbiorców angielsko – i niemieckojęzycznych oraz dwa nowe wydawnictwa poświęcone losom rtm. Witolda Pileckiego i Barbary Lewandowskiej –

Wystawa stała *W niewoli niemieckiej*. Fot. Tomasz Kozik, ze zbiorów CMJW

pisarki i redaktorki czasopism dla dzieci. Wszystkim wymienionym wystawom, jak zwykle zresztą, towarzyszyć będzie tematyczna oferta edukacyjna. Poza tym najbliższe miesiące to kolejne spotkania otwarte dla publiczności – organizowane w ramach cykli

„
Wystawy i spotkania są stałym elementem oferty, na ogół skierowanym do dorosłej publiczności, ale bardzo młodzi (nawet kilkuletni!) odbiorcy również mogą liczyć na ciekawe zajęcia.

kulturalnych **Tworze Opola** oraz Łambinowickie Spotkania Muzealne.

Wystawy i spotkania są stałym elementem oferty, na ogół skierowanym do dorosłej publiczności, ale bardzo młodzi (nawet kilkuletni!) odbiorcy również mogą liczyć na ciekawe zajęcia. Dla przedszkolaków i dzieci z klas I-III są organizowane **warsztaty historyczno-plastyczne**, a dla starszych uczniów zajęcia wykorzystujące perspektywę historyka do analizy współczesnych problemów społecznych, m.in. różnych przejawów przemocy, łamania praw człowieka, konfliktów zbrojnych, uchodźstwa, migracji. Edukacja prowadzona jest stacjonarnie oraz online. Zdalne uczestnictwo w niej jest od pewnego czasu jeszcze łatwiejsze dzięki **wirtualnemu spacerowi** – platformie umożliwiającej zwiedzanie Miejsca Pamięci w Łambinowicach bez wychodzenia z domu (<https://panorama.cmjw.pl>).

Dodatkowo tej jesieni Muzeum wprowadza nową formę edukacji pn. **Zmagania terenowe Stąd do przeszłości**, inspirowaną jenieckimi losami

powstańców warszawskich i przygotowaną we współpracy z pedagogiem i psychologiem tak, aby w jednym plenerowym wyzwaniu połączyć wiedzę historyczną z praktycznymi kompetencjami psychospołecznymi. To dobra alternatywa dla edukacji szkolnej w czterech ścianach, a także warta rozważenia oferta, np. dla zespołów pracowniczych poszukujących niebanalnych narzędzi integracji wewnątrzgrupowej.

Muzeum nie istniałoby bez swojej publiczności. W CMJW bardzo wiele działań skupia się na pogłębianiu relacji z otoczeniem społecznym – pasjonatami historii, pedagogami, dziennikarzami, przedstawicielami świata nauki i kultury, a także z jedną, wyjątkową grupą – byłymi jeńcami i ich rodzinami. Swoją troskę o zachowanie dziedzictwa związane go z wojenną niewolą wyrażają oni poprzez udział w takich przedsięwzięciach, jak zbiórka pamiątek (**Ocalone pamiątki, zachowana pamięć**) czy akcja na rzecz konserwacji krzyży na Starym Cmentarzu Jenieckim (**Podaruj mi pamięć**). Jednak dbałość o zachowanie śladów przeszłości to domena nie tylko osób posiadających wśród swoich przodków jeńców wojennych – do wspomnianych inicjatyw społecznych może dołączyć każdy. Podobnie jak do najnowszego projektu realizowanego przez Muzeum wspólnie z archeologami pn. **Nauka dla społeczeństwa, społeczeństwo dla nauki w Miejscu Pamięci Narodowej w Łambinowicach**. Projekt potrwa jeszcze ponad rok, stwarzając wszystkim zainteresowanym niecodzienną okazję do zdobycia umiejętności pracy w wykopie archeologicznym, jak również udziału w licznych spotkaniach i warsztatach związanych z archeologią, badaniem i konserwacją zabytkowych artefaktów. Najbliższe z nich już w połowie października!

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych
ul. Minorytów 3 45-017 Opole
tel. +48 77 453 78 72
www.cmjw.pl

W magazynie

wyborcza.pl

- Weronika Murek nie tylko o brodzie **Hemingway'a**
- **Maciej Jakubowiak** uczy, jak rozmawiać z psami
- Paweł Sajewicz recenzuje nową powieść **Houellebecqa**
- **Dorota Wodecka** o przeoczonym geniuszu - Leo Lipskim
- Agnieszka Sowińska sprawdza, kim jest **Pucio**

Więcej na:
[Wyborcza.pl/ksiazki](https://wyborcza.pl/ksiazki)

Zamów do domu z darmową
dostawą: [Prenumerata24.pl](https://prenumerata24.pl)